

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း

เมื่อได้เข้าใจในลักษณะของคำถามและแนวคิด ซึ่งได้อธิบายพอเป็นสังเขป
ก็กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เขียนเห็นว่ากรูแนวคำถามคำตอบในภาคผนวกที่ให้นี้จะเป็น
ประโยชน์แก่นักศึกษาคือพอสมควร

ข้อ 1 สภาพบุคคล เริ่มแต่เมื่อใด

- (1) คลอด (2) คลอดแล้วรอคอยอยู่ถึง 24 ชั่วโมง
- (3) คลอดแล้วแพทย์ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ
- (4) คลอดแล้วรอคอยอยู่ใน 310 วัน

ข้อ 2 ข้อใดถือว่าไม่มีสภาพบุคคล

- (1) คลอด (2) คลอดแล้วหายใจอยู่ 1 นาทีก็ตาย
- (3) คลอดแล้วแพทย์ใช้เครื่องช่วยหายใจอยู่ 3 นาทีก็ตาย
- (4) ข้อ 2 และ 3

ข้อ 3 การคลอดถือว่าสมบูรณ์ เมื่อ

- (1) มารดาเจ็บท้องคลอด (2) แพทย์ผ่าตัดแล้ว เห็น เกือบอยู่ในครรภ์
- (3) แพทย์เอาเด็กออกจากครรภ์มารดาแล้ว
- (4) แพทย์ตัดสายสะดือเรียบร้อยแล้ว

ข้อ 4 ผู้ใดมีสภาพบุคคลแล้ว ผู้นั้น เริ่มมีสิทธิต่าง ๆ ได้ตามกฎหมายเมื่อ

- (1) ปฏิสนธิในครรภ์มารดา (2) คลอด
- (3) เกิดมาและรอคอย (4) จกทะเบียนว่าเป็นบุตร

ข้อ 5 นายสุมนีนางน้อยเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย มีบุตรด้วยกัน 2 คน ต่อมานายสุ
ตaylor ขณะนั้นนางน้อยตั้งครรภ์ได้ 2 เดือน ถ้านายสุมิได้ทำพินัยกรรม มรดก
ของนายสุจะตกให้แก่

- (1) บุตร 2 คน (2) นางน้อยและบุตร 2 คน
- (3) บุตร 2 คน และนางน้อยพร้อมด้วยทารกในครรภ์หากเกิดมารอคอย
- (4) นางน้อยคนเดียว

ข้อ 6 ท่านเห็นว่าข้อใดไม่ใช่ผู้ถูกจำกัดความสามารถในการใช้สิทธิ

(1) ทารกในครรภ์มารดา	(2) ผู้เยาว์
(3) คนเสมือนไร้ความสามารถ	(4) ไม่มีข้อใดถูก

ข้อ 7 นายชมไม่รู้วันเกิด แต่รู้ว่าเกิด พ.ศ. 2480 ถือว่านายชมเกิด

(1) วันที่ 1 มกราคม 2480	(2) วันที่ 2 มกราคม 2480
(3) วันที่ 1 เมษายน 2480	(4) วันที่ 13 เมษายน 2480

ข้อ 8 นายเข้มไม่รู้วันเกิด แต่รู้ว่าเกิดเดือนมิถุนายน 2484 ถือว่านายเข้มเกิด

(1) วันที่ 1 มกราคม 2484	(2) วันที่ 1 เมษายน 2484
(3) วันที่ 13 เมษายน 2484	(4) วันที่ 1 มิถุนายน 2484

ข้อ 9 ปรากฏแต่เพียงว่า นายเข้มเกิดเมื่อ พ.ศ. 2490 ทั้งนี้ นายเข้มสามารถทำนิติกรรมใด ๆ ได้เองเร็วที่สุดเมื่อ

(1) วันที่ 1 มกราคม 2510	(2) วันที่ 2 มกราคม 2510
(3) วันที่ 1 มกราคม 2507	(4) วันที่ 2 มกราคม 2507

ข้อ 10 จำได้ว่า นายสุธีเกิดเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510 และตายเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2525 โดยทำพินัยกรรมไว้ ดังนี้

(1) จักการมรดกตามพินัยกรรมไว้	(2) พินัยกรรมเป็นโมฆะ
(3) จักการมรดกตามพินัยกรรมไว้เมื่อศาลอนุญาต	
(4) จักการมรดกตามพินัยกรรมไว้เมื่อผู้แทนโดยชอบธรรมของนายสุธียินยอม	

(แนวคิด ข้อนี้ นอกจากต้องทราบวิธีนับอายุแล้ว ต้องรู้ว่าเมื่อใดจึงสามารถทำพินัยกรรมได้ และผลเป็นอย่างไร)

- ข้อ 11 นาย ก. ขับรถยนต์ไทม์มีนาย ข. นั่งไปด้วย เกิดอุบัติเหตุรถคว่ำ นาย ก. ตาย ส่วนนาย ข. พอลงตัวไปที่พื้น นาย ก. ก็ตายอยู่ในรถด้วยกัน ทั้งนี้ถือว่า
- (1) นาย ก. และนาย ข. ตายพร้อมกัน
 - (2) นาย ก. ตายก่อน
 - (3) นาย ข. ตายก่อน
 - (4) แล้วแต่แพทย์จะลงความเห็น
- ข้อ 12 จากข้อเท็จจริงในข้อ 11 ถ้านาย ข. เป็นบุตร นาย ก.
- (1) มรดกของ นาย ก. ตกให้แก่ นาย ข.
 - (2) มรดกของ นาย ข. ตกให้แก่ นาย ก.
 - (3) ทั้งนาย ก. และนาย ข. ต่างก็ไม่ได้เป็นทายาทซึ่งกันและกัน
 - (4) แล้วแต่ศาลจะสั่ง
- ข้อ 13 นายไก่อายุ 22 ปี และนายกุ้งอายุ 35 ปี ไปกับเรือสำเภาเที่ยวทางทะเล ปรากฏว่าเกิดพายุจนเรืออับปางไม่มีผู้ใดรอดชีวิต รุ่งขึ้นจึงมีผู้นำศพของนายกุ้งนายไก่อ้นมาได้ จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ถือได้ว่า
- (1) นายกุ้งและนายไก่อตายพร้อมกัน
 - (2) นายไก่ออายุน้อยแข็งแรงกว่า ควรทายาทถึงนายกุ้ง
 - (3) นายกุ้งอายุมากแข็งแรงกว่า ควรทายาทถึงนายไก่อ
 - (4) ไม่มีข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในกรณีดังกล่าว
- ข้อ 14 จากข้อเท็จจริงในข้อ 13 นั้น หากพิจารณาตามกฎหมายอังกฤษแล้ว คำตอบของท่านจะเปลี่ยนไปอย่างไรหรือไม่
- (1) ข้อ (1) ในข้อ 13
 - (2) ข้อ (2) ในข้อ 13
 - (3) ข้อ (3) ในข้อ 13
 - (4) ข้อ (4) ในข้อ 13

ข้อ 15 นายคำได้รับอุบัติเหตุตกเครื่องบินที่เชียงใหม่ นายแคงตายเนื่องจากเรืออัปปางในทะเลที่สมุทรปราการ ในวันเดียวกันโดยพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครตายก่อนหรือหลัง ดังนี้

- (1) สันนิษฐานว่า นายคำและนายแคงตายพร้อมกัน
- (2) นายคำตายก่อน เพราะตกจากที่สูง
- (3) นายแคงตายก่อน
- (4) ไม่มีข้อสันนิษฐานตามกฎหมายในกรณีดังกล่าว

ข้อ 16 การสาบสูญ คือ

- (1) การหายไปจากภูมิลำเนา
- (2) การหลบหนีออกจากหอกราชอาณาจักร
- (3) การสิ้นสภาพบุคคล
- (4) ถูกทุกข้อ

ข้อ 17 ข้อใดไม่ใช่ผลของการเป็นคนสาบสูญ

- (1) มรดกตกทอดยังทายาท
- (2) หม่อมอำนาจปกครอง
- (3) การสมรสสิ้นสุดลง
- (4) ไม่มีข้อใดถูก

ข้อ 18 ผู้ไม่อยู่ คือ

- (1) ผู้ที่ไม่อยู่ในภูมิลำเนา
- (2) ผู้ที่ตกจากเครื่องบินแล้วยังไม่พบศพ
- (3) ผู้ไปจากภูมิลำเนาโดยไม่ทราบว่าเป็นตายร้ายก็อย่างไร
- (4) ข้อ 2 และ 3

ข้อ 19 นาย ก. มีธุรกิจหลายอย่างด้วยกัน นาย ข. ให้ดูแลกิจการต่าง ๆ ของโรงแรมทั้งนาย ค. ให้ดูแลกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์การค้า และทั้งนาย ง. เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์และกิจการอื่น ๆ ดังนี้

- (1) นาย ข. และนาย ค. เป็นตัวแทนเฉพาะการ นาย ง. เป็นตัวแทน
รับมอบอำนาจทั่วไป
- (2) นาย ข. เป็นตัวแทนเฉพาะการ นาย ค. และนาย ง. เป็นตัวแทน
รับมอบอำนาจทั่วไป
- (3) ทั้งนาย ข. นาย ค. และ นาย ง. ต่างก็เป็นตัวแทนเฉพาะการ
- (4) ทั้งนาย ข. นาย ค. และนาย ง. เป็นตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไป

ข้อ 20 ตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปที่ผู้ไม่อยู่ทั้งสี่

- (1) มีอำนาจจัดการทุกอย่างได้
- (2) อาจถูกจำกัดอำนาจโดยสัญญา
- (3) ถูกจำกัดอำนาจโดยกฎหมาย
- (4) ข้อ 2 และ 3

ข้อ 21 นายคัน ซึ่งเป็นตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปของนายเล็ก ผู้ไม่อยู่ ได้ทำสัญญา
เช่าบ้าน เพื่อให้บุตรภรรยาของนายเล็กได้อยู่ ท่านเห็นว่า

- (1) สัญญานั้นสมบูรณ์
- (2) สัญญานั้น เป็นโมฆียะ
- (3) สัญญานั้น เป็น โมฆะ
- (4) สัญญานั้นไม่ผูกพันนายเล็ก
เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากศาล

ข้อ 22 นายสี ในฐานะตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปของผู้ไม่อยู่ได้เอาเงินของผู้ไม่อยู่ให้
บุคคลภายนอกกู้โดยมีที่ค้ำมาจำนอง เป็นประกัน ท่านเห็นว่าสัญญากู้ยืม

- (1) เป็นโมฆะ
- (2) เป็นโมฆียะ
- (3) ไม่ผูกพันผู้ไม่อยู่ นายสีต้องรับผิดชอบเอง
- (4) สมบูรณ์

ข้อ 23 นายศักดิ์ ในฐานะตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปให้นำเอกสารแนบ 2 ชิ้นของผู้ไม่
อยู่ออกขายและนำเงินที่ได้ไปใช้ในการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้ไม่อยู่
ทั้งนี้ โคมิ ได้รับอนุญาตจากศาล

- (1) สัญญาขายรถสมบูรณ์ แต่การฟ้องคดีไม่สมบูรณ์
- (2) นายศักดิ์ ไม่มีอำนาจในการกระทำทั้งสองอย่าง
- (3) การกระทำทั้งสองอย่างของนายศักดิ์ สมบูรณ์
- (4) การฟ้องคดีสมบูรณ์ แต่สัญญาขายรถไม่สมบูรณ์

ข้อ 24 กิจกรรมต่อไปนี้ข้อใดที่ตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปของผู้ไม่สามารถทำได้โดย
ไม่ต้องรับอนุญาตจากศาลก่อน

(1) สู้คดีในศาล	(2) เอาที่ดินออกจำนอง
(3) ให้เช่าที่ดิน 5 ปี	(4) ไม่มีข้อถูก

ข้อ 25 ตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปของทนายสิทธิพลสินของผู้ไม่อยู่เมื่อ

(1) ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ	(2) เจ้าพนักงานที่
(3) ศาลสั่ง	(4) ข้อ 1 และ 3

ข้อ 26 นายบุญหมายไปจากภูมิลำเนาเป็นเวลา 6 เดือนแล้ว โคมิไม่ทราบเป็นทายรัยคือ
อย่างไร นายอรรถนุคนายบุญ จำเป็นต้องขอเขียนยินยอมในส่วนซึ่งชำรุดมากแล้ว
ทั้งนี้ นายอรรถ

- (1) ต้องร้องขอต่อศาลเพื่ออนุญาตให้ยอมเขียนยินยอม
- (2) ทำไปได้เลยเพราะกฎหมายไม่ได้จำกัดอำนาจไว้
- (3) ต้องร้องขอต่อศาลให้ทั้งผู้จัดการทรัพย์สินของนายบุญก่อน
- (4) ต้องรอให้นายบุญจากภูมิลำเนาไปกว่า 1 ปีก่อนจึงทำได้

- ข้อ 27 ผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ซึ่งศาลแต่งตั้งทำบัญชีทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่เมื่อ
- (1) ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ
 - (2) เจ้าทำหน้าที่
 - (3) ศาลสั่ง
 - (4) ข้อ 1 และ 3
- ข้อ 28 กรณีที่ไม่ใช่หน้าที่โดยหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ซึ่งศาลแต่งตั้ง
- (1) ทำบัญชีทรัพย์สิน
 - (2) หาประกันเพื่อการที่จัดทำ
 - (3) ขออนุญาตศาล เมื่อจะขายที่ดินของผู้ไม่อยู่
 - (4) ไม่มีข้อใดถูก
- ข้อ 29 นิติกรรมใดที่ผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ทำแทนผู้ไม่อยู่ได้ โดยลำพัง
- (1) แลกเปลี่ยนรถยนต์ของผู้ไม่อยู่
 - (2) ซื้อที่ดินแทนผู้ไม่อยู่
 - (3) เอาบ้านผู้ไม่อยู่ให้เช่าเป็นเวลา 3 ปี
 - (4) ถูกทุกข้อ
- ข้อ 30 ศาลสั่งให้นายชม เป็นคนสามัญ หมายความว่า
- (1) นายชมตายแล้ว
 - (2) นายชมอาจไม่ตาย
 - (3) ภริยานายชมเป็นหม้าย
 - (4) ข้อ 1 และ 3
- ข้อ 31 นายทรงไก่อ่ไปจากภูมิลำเนาไม่ไ่ข่าวเป็นตายร้ายก็้อย่างไร เป็นเวลา 8 ปี
- นายพุท เจ้าหนี้ของนายทรง ทำอะไรไ่บ้าง
- (1) ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งให้นายทรง เป็นคนสามัญ
 - (2) หาประกันทรัพย์สินของนายทรง
 - (3) ยื่นคำร้องขอต่อศาลให้สั่งการให้กระทำการตามหน้าที่จำเ็นในกรณีไ่เห็นว่าทรัพย์สินจะเสียหาย
 - (4) ถูกทุกข้อ

- ข้อ 32 นาย ก. หายไปเพราะเรืออัปปาง ทั้งนี้จะมีการร้องขอให้ตั้งผู้จัดการทรัพย์สินของนาย ก. ได้เป็นระยะเวลาเท่าใด ผู้มีส่วนได้เสีย จึงจะร้องขอศาลเพื่อสั่งให้ นาย ก. เป็นคนสามสูญได้
- (1) 1 ปี (2) 2 ปี
(3) 3 ปี (4) 7 ปี
- ข้อ 33 นายเงินออกทะเล เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2526 วันที่ 5 กันยายน 2526 มีพายุและเรืออัปปางลงในวันนั้น ต่อมาวันที่ 10 กันยายน 2526 พายุจึงสงบ ดังนั้นการ เริ่มต้นระยะเวลาเพื่อจะร้องขอศาลเพื่อสั่งให้นายเงินเป็นคนสามสูญนับได้ตั้งแต่วันที่
- (1) 1 กันยายน 2526 (2) 5 กันยายน 2526
(3) 10 กันยายน 2526 (4) 11 กันยายน 2526
- ข้อ 34 นาย ก. มีบ้านอยู่ในป่า เกิดไฟไหม้บ้านหนึ่งนั้น เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2510 พอวันที่ 9 มีนาคม 2510 ไฟจึงสงบ ปรากฏว่า บ้านนาย ก. ถูกไฟไหม้หมดและไม่มีใครพบนาย ก. ว่าเป็นตายร้ายดียังไร ต่อมาวันที่ 15 เมษายน 2517 ภริยานาย ก. ก็ร้องขอศาลให้มียกฟ้องว่า นาย ก. เป็นคนสามสูญศาลมีคำสั่งให้นาย ก. เป็นคนสามสูญเมื่อ 1 พฤษภาคม 2517 ทั้งนี้ นาย ก. เริ่มเป็นคนสามสูญเมื่อ
- (1) 9 มีนาคม 2513 (2) 10 มีนาคม 2513
(3) 10 มีนาคม 2517 (4) 1 พฤษภาคม 2517
- ข้อ 35 ก่อไปนี้ท่านเห็นว่าผู้ใดไม่มีสิทธิร้องขอศาลให้มียกฟ้องให้บุคคลเป็นคนสามสูญ
- (1) บุตรของผู้สามสูญ (2) บิดามารดาของผู้สามสูญ
(3) เจ้าหนี้ของผู้สามสูญ (4) ไม่มีข้อใดถูก

ข้อ 36 นาย ก. เป็นคนสามารถตามกฎหมาย ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2520 นาย ข. เป็นผู้มีมรดกจำนวน 4 แสนบาท พอวันที่ 10 เมษายน 2523 นาย ก. กลับมาและพบนาย ข. ซึ่งขณะนั้น นาย ข. มีเงินมรดกจาก นาย ก. เหลืออยู่ 2 แสนบาท ต่อมาศาลได้สั่งถอนคำสั่งแสดงความสามารถตามกฎหมายให้เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2523 และปรากฏว่าเงินมรดกของ นาย ก. ที่นาย ข. เหลืออยู่เพียง 5 หมื่นบาท ทั้งนี้ นาย ข. จะต้องคืนเงินให้ นาย ก. เท่าใด

(1) 4 แสนบาท

(2) 2 แสนบาท

(3) 5 หมื่นบาท

(4) ไม่ต้องคืนทั้งหมด

ข้อ 37 นาย ก. เป็นคนสามารถตามกฎหมายเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2510 ซึ่งขณะนั้นบุตร นาย ก. คือ นาย ข., ค. และ ง. เป็นผู้มีสิทธิรับมรดกครบวันที่ 20 เมษายน 2510 นาย ง. ตาย ต่อมาปรากฏว่า นาย ก. ได้ถึงความตายจริง ๆ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2511 ศาลจึงได้ถอนคำสั่งแสดงความสามารถให้ หากไม่ปรากฏทายาทอื่นนอกจากนี้ ท่านเห็นว่ามรดกของ นาย ก. จะได้แก่ผู้ใดบ้าง

(1) นาย ข. และนาย ค.

(2) นาย ข. และนาย ค. และนาย ง.

(3) นาย ข. นาย ค. และหลานนาย ง.

(4) แล้วแต่ศาลจะสั่ง

ข้อ 38 นายคำเป็นคนสามารถตามกฎหมายเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 มีนายแกลไก้รับมรดกคือที่ดินพร้อมบ้าน 1 หลัง นายแกลไก้เอาบ้านนั้นให้ผู้อื่นเช่าเป็นเวลา 7 ปี ต่อมาวันที่ 15 มกราคม 2519 นายคำกลับมา และศาลได้มีคำสั่งถอนคำสั่งแสดงความสามารถให้ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2519 ดังนี้

(1) นายคำเพิกถอนสัญญาเช่านั้นได้วันที่ 15 มกราคม 2519

(2) นายคำเพิกถอนสัญญาเช่านั้นได้ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2519

(3) สัญญาเช่ามีผลเพียง 3 ปี

(4) สัญญาเช่าสมบูรณ์นายคำเพิกถอนไม่ได้

ข้อ 39 เครื่องผูกมัดบุคคลไว้กับประเทศในทางกฎหมายใดกัน

(1) ภูมิลำเนา	(2) สัญชาติ
(3) ชื่อ	(4) สถานะ

ข้อ 40 กรณีต่อไปนี้ ข้อใดถือว่าบุคคลได้สัญชาติไทยโดยกำเนิด

(1) เกิดในไทย บิดามารดาสัญชาติลาว	(2) เกิดในลาวมีภูมิลำเนาในไทย
(3) เกิดในลาว มารดาสัญชาติไทย และมีบิดาสัญชาติลาวซึ่งตายแล้ว	
(4) ถูกทุกข้อ	

ข้อ 41 นอกจากใช้ราชทินนามเป็นชื่อสกุลแล้ว ตาม พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 ให้ชื่อสกุลมีพยางค์เท่าใด

(1) ไม่เกิน 8 พยางค์	(2) ไม่เกิน 9 พยางค์
(3) ไม่เกิน 10 พยางค์	(4) เท่าไรก็ได้ตามใจสมัคร

ข้อ 42 น.ส.สวย สมใจ จะทะเบียนสมรสกับ นายรุ่ง วัฒนา หากต่อมา นางสาว วัฒนา หย่ากับนายรุ่ง วัฒนา แล้ว ท่านเห็นว่าตามกฎหมาย นางสาวจะใช้ชื่อสกุลอย่างไร

(1) ชื่อสกุลเดิม "สมใจ"	(2) ชื่อสกุลสามี "วัฒนา"
(3) เลือก (1) หรือ (2) ก็ได้	(4) เอาชื่อสกุลทั้งสองมาเข้าด้วยกัน

ข้อ 43 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

(1) ชื่อฉายาเป็นชื่อที่เจ้าของตั้งขึ้นเอง
(2) ชื่อสกุลมีไว้ชื่อเดียว
(3) ชื่อแฝง เป็นชื่อที่เจ้าของตั้งขึ้นใช้ในกิจการบางอย่าง
(4) ทุกข้อกล่าวไว้ถูกต้อง

- ข้อ 44 ท่านเห็นว่าสิ่งที่กล่าวต่อไปนี้ ข้อใดไม่มีสิทธิร้องขอศาล เมื่อมีผู้อื่นมาใช้
นามเดียวกันทำให้เสียประโยชน์
- (1) นายชวน พันภัย (2) บริษัทระรวย จำกัด
(3) ร้านทองโกชนา (4) ทุกข้อมีสิทธิร้องขอได้
- ข้อ 45 นาย ก. มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดชลบุรี ภูมิลำเนา นาย ข. สองหมื่นบาทที่กรุงเทพ
แต่นาย ข. มีบ้านและครอบครัวอยู่ที่สระบุรี เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ตาม
หลักกฎหมาย นาย ก. ต้องชำระหนี้ที่
- (1) ชลบุรี (2) กรุงเทพมหานคร
(3) สระบุรี (4) ข้อ 2 หรือ 3 ก็ได้
- ข้อ 46 กิ่งมีบุตรและภริยาอยู่ที่บ้านในจังหวัดนครปฐม มีบ้านสำหรับพักแรมที่ระยอง
กิ่งนี้กิ่งมีภูมิลำเนาที่
- (1) นครปฐม (2) ระยอง
(3) อยู่ที่ใดที่นั่นเป็นภูมิลำเนา (4) ทั้ง 1 และ 2
- ข้อ 47 นันทามีบ้านอยู่คลองตัน เปิดร้านขายอาหารอยู่ที่พระโขนง บางวันมาช่วยสุณี
น้องสาวขายส้มตำที่รามคำแหง ที่ใดไม่ใช่ภูมิลำเนาของนันทา
- (1) คลองตัน (2) รามคำแหง
(3) พระโขนง (4) ข้อ 2 และ 3
- ข้อ 48 ประเทศใดต่อไปนี้ไม่มีหลักกฎหมายว่าบุคคลอาจมีภูมิลำเนาได้หลายแห่งในเวลา
เดียวกัน เช่นเดียวกับกฎหมายไทย
- (1) เยอรมัน (2) ฝรั่งเศส
(3) ญี่ปุ่น (4) อังกฤษ

- ข้อ 49 นายเจ็ก อายุ 17 ปี มีบิดามารดาอยู่ที่ระยอง และเป็นบุตรบุญธรรมของ นายสม ซึ่งอยู่ที่บางกอกน้อย นายเจ็กเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง อาศัยอยู่กับเพื่อนที่หมู่บ้านเสรี ทั้งนี้ นายเจ็ก มีภูมิลำเนาที่
- (1) ระยอง (2) บางกอกน้อย
(3) หมู่บ้านเสรี (4) ทั้ง 1 และ 2
- ข้อ 50 สิบเอกบุญถึง เป็นทหารประจำการที่กรุงเทพฯ มีบ้านและครอบครัวอยู่ที่สงขลา ผู้บังคับบัญชาสั่งให้บุญถึงไปฝึกอบรมที่นครราชสีมาเป็นเวลา 6 เดือน ทั้งนี้ บุญถึงมีภูมิลำเนาที่
- (1) กรุงเทพฯและสงขลา (2) สงขลาและนครราชสีมา
(3) กรุงเทพฯและนครราชสีมา (4) ทั้งกรุงเทพฯ สงขลาและนครราชสีมา
- ข้อ 51 บุคคลที่พบตัวที่ใดให้ถือว่าที่นั้นเป็นภูมิลำเนา คือ
- (1) แม่ค้าขายเรขายส้มคำ (2) พ่อค้าเร่อยู่เรือ
(3) เด็กเร่ขายพวงมาลัย (4) ทุกข้อ
- ข้อ 52 ข้อใดไม่ถือว่าเป็นการ เปลี่ยนภูมิลำเนา
- (1) รนของไปอยู่บ้านใหม่ แต่ยังไม่แจ้งย้ายก่อนนายทะเบียน
(2) แจ้งย้ายก่อนนายทะเบียนแล้ว แต่ยังไม่ไปอยู่
(3) ไปอยู่บ้านใหม่และแจ้งย้ายก่อนนายทะเบียนแล้ว
(4) ข้อ 1 และ 2
- ข้อ 53 นายสุจริตเป็นพนักงานบริษัทที่กรุงเทพฯ มีครอบครัวอยู่ที่สระบุรี นายสุจริต ทำความนิคมอาญา ขณะนี้กองโทษจำคุก 10 ปีที่บางขวาง ที่ใดไม่ใช่ภูมิลำเนาของสุจริต
- (1) กรุงเทพฯ (2) สระบุรี
(3) บางขวาง (4) ข้อ 1 และ 2

ข้อ 54 ลักษณะของภูมิสถาปัตย์การคือ

(1) ตกทอดยังทายาทได้	(2) ดินที่ทำกรางงาน เป็นปกติ
(3) เปลี่ยนใจตามใจสมัคร	(4) ถูกทุกข้อ

ข้อ 55 ข้อใดไม่ใช่บุคคลซึ่งกฎหมายกำหนดภูมิสถาปัตย์ให้

(1) นักศึกษารามคำแหงอายุ 18 ปี
(2) อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
(3) คนขายอาหารในรามคำแหงที่ถูกศาลสั่ง เป็นคนไร้ความสามารถ
(4) พนักงานบริษัทที่ถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

ข้อ 56 นายพิรุณ เป็นผู้พิพากษาประจำจังหวัดสงขลา มีบ้านและครอบครัวที่ราชบุรี ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการที่ภูเก็ตชั่วคราว เพื่อให้ครบองค์คณะผู้พิพากษา นายพิรุณ มีภูมิสถาปัตย์ที่

(1) สงขลาและภูเก็ต	(2) ราชบุรีและภูเก็ต
(3) สงขลาและราชบุรี	(4) สงขลา, ภูเก็ตและราชบุรี

ข้อ 57 ข้อใดไม่ใช่ข้อบกพร่องของสถานะบุคคล

(1) การสมรส	(2) การบรรลุนิติภาวะ
(3) เป็นผู้ไม่อยู่	(4) สืบอายุ

ข้อ 58 สิ่งจะกล่าวต่อไปนี้ข้อใดแสดงสถานะของบุคคลใดมากที่สุด

(1) สูติบัตร	(2) ทะเบียนสมรส
(3) ทะเบียนบ้าน	(4) มรณบัตร

ข้อ 59 คนเกินนอกบ้าน

(1) เจ้านายต้องแจ้งก่อนนายทะเบียนภายใน 15 วันนับแต่คลอด
(2) เจ้านายต้องแจ้งก่อนนายทะเบียนภายใน 15 วันนับแต่วันที่อาจแจ้งได้
(3) มารดาต้องแจ้งก่อนนายทะเบียนภายใน 15 วัน นับแต่คลอด
(4) มารดาต้องแจ้งก่อนนายทะเบียนภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่คลอด

- ข้อ 60 กรณีใดที่เมื่อกระทำแล้วกฎหมายไม่ยอมรับว่าเกิดสถานะบุคคล
- (1) จกทะเบียนสมรสแล้ว
 - (2) ฆ่าตัวตายแล้ว
 - (3) แปลงเพศเป็นหญิงได้สำเร็จแล้ว
 - (4) จกทะเบียนหย่าแล้ว
- ข้อ 61 กฎหมายไม่ถือว่ามีความสามารถในการใช้สิทธิของ
- (1) ทารกในครรภ์มารดา
 - (2) ผู้เยาว์
 - (3) คนไร้ความสามารถ
 - (4) คนเสมือนไร้ความสามารถ
- ข้อ 62 บุคคลในข้อใดเป็นผู้ที่กฎหมายจำกัดความสามารถ
- (1) นาย ก. อายุ 18 ปี มีภริยาขอขม้วยกฎหมายชื่อนางนิค อายุ 17 ปี
 - (2) นาย ข. อายุ 19 ปี อยู่กินฉันสามีภริยากับนางน้อย อายุ 17 ปี โดยไม่จดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน 1 คน
 - (3) นาย ค. อายุ 20 ปี ไม่ได้รับการศึกษามีอาชีพทำนา
 - (4) นาย ง. อายุ 30 ปี ที่เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลเพราะจิตฟั่นเฟือน
- ข้อ 63 นายคัน อายุ 16 ปี จกทะเบียนสมรสกับ น.ส. หันหิน อายุ 16 ปี โดยศาลอนุญาตอยู่กินกันได้ 1 ปี ก็ตกลงไปจดทะเบียนหย่ากัน พอนายคันอายุได้ 18 ปี จึงไปทำการหมั้นกับ น.ส. แก้ว โดยมิได้แจ้งให้บิดามารดาทราบ
- (1) การหมั้นเป็นโมฆียะ
 - (2) การหมั้นสมบูรณ์เมื่อนายคันอายุ 20 ปี
 - (3) การหมั้นสมบูรณ์ทันที
 - (4) การหมั้นเป็นโมฆะ
- ข้อ 64 ชายอายุ 16 ปี อยู่กินฉันสามีภริยากับหญิงอายุ 22 ปี โดยไม่ไปจดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน 1 คน ท่านเห็นว่า
- (1) ชายบรรลุนิติภาวะตั้งแต่อยู่กินกับหญิงแล้ว
 - (2) ชายบรรลุนิติภาวะตั้งแต่มีบุตรแล้ว
 - (3) ชายจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุได้ 17 ปี
 - (4) ชายจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุได้ 20 ปี

ข้อ 65 ชายอายุ 16 ปี จกะเป็นสมรสกับหญิงอายุ 16 ปี โดยศาลไม่ได้อนุญาตหอสมรสได้ 2 เดือน ปรากฏว่าหญิงตั้งครรภ์ ศาลจึงไม่พิพากษาเพิกถอนการสมรส ซึ่งตามกฎหมายบัญญัติว่า "... ให้ถือว่าการสมรสสมบูรณ์มาแต่เวลาสมรส" ทั้งนี้ท่านเห็นว่า

- (1) ชายหญิงบรรลุนิติภาวะตั้งแต่เวลาสมรส
- (2) ชายหญิงบรรลุนิติภาวะตั้งแต่ศาลมีคำสั่งไม่เพิกถอนการสมรส
- (3) ชายหญิงจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุครบ 17 ปี
- (4) ชายหญิงจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุครบ 20 ปี

ข้อ 66 ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมต้องได้รับความยินยอมจาก

(1) ผู้บุพการี	(2) ผู้พิทักษ์
(3) ผู้ปกครอง	(4) ผู้อุปการะเลี้ยงดู

ข้อ 67 นายทิดทอายุ 19 ปี บิดามารดาไ้ยกให้เป็นผู้ครอบครองของ นายเสนอด้านนายทิดจะทำนิติกรรมใดต้องได้รับความยินยอมจาก

(1) บิดาและมารดา	(2) บิดาหรือมารดาใดก็ได้
(3) นายเสนอผู้รับบุตรบุญธรรม	(4) ข้อ 1 และ 3

ข้อ 68 บุคคลจะเข้าเป็นผู้ปกครองได้ในกรณี

- (1) บิดาหรือมารดาของผู้เยาว์ต่างทั้ง
- (2) บิดาหรือมารดาตาย
- (3) ไม่แน่นอนว่าบิดามารดาจะมีชีวิตอยู่หรือตาย
- (4) ข้อ 2 และ 3

ข้อ 69 นายก้อนอายุ 15 ปี บิดานายก้อนตายเมื่อนายก้อนอายุ 16 ปี พอนายก้อนอายุ 17 ปี มารดาก็ตายอีก ทั้งนี้ผู้ปกครองนายก้อน คือ

- (1) บุคคลที่มารดานายก้อนระบุไว้ในพินัยกรรม
- (2) บุคคลที่ บิดานายก้อนระบุไว้ในพินัยกรรม
- (3) ผู้ที่อุปการะเลี้ยงดูนายก้อนมานานที่สุด
- (4) ปู่ ย่า ของนายก้อนที่นายก้อนเคารพรัก

ข้อ 70 ผู้ให้เช่าจะปกครองข้อที่ตนของผู้เช่าไว้ให้กับตนเอง โดยผู้เช่ายินยอมในราคาสูงกว่าราคาท้องตลาด 20 เปอร์เซ็นต์

(1) สัญญาซื้อขายเป็น โฉนด	(2) สัญญาซื้อขายสมบูรณ์ทันที
(3) สัญญาซื้อขายเป็น โฉนด	(4) สัญญาซื้อขายมีผล เมื่อผู้เช่าบรรลุนิติภาวะ

ข้อ 71 นายฝากเงินให้ผู้เช่า 2 แสนบาท โดยระบุห้ามผู้ปกครองของผู้เช่าจัดการถ้าในหนังสือพิมพ์ใด ๆ ระบุให้ใครจัดการทรัพย์สินดังกล่าว

- (1) ผู้ปกครองผู้เช่ายอมเช่า คัดการได้
- (2) บิดามารดาผู้เช่าจัดการได้
- (3) ศาลต้องแต่งตั้งผู้จัดการ
- (4) ผู้เช่าจัดการเองได้

ข้อ 72 ผู้ให้เช่าจะปกครองของผู้เช่าสามารถทำได้โดยไม่ต้องรับอนุญาตจากศาลในกรณี

- (1) หักสัญญาเช่าบ้าน 6 ปีให้ผู้เช่าอยู่อาศัย
- (2) ขายฝากบ้านผู้เช่า
- (3) จำนองบ้านผู้เช่า
- (4) รับขายฝากบ้านผู้เช่า

ข้อ 73 นายศิริกรรถยนต์เกาต์คันหนึ่งให้แก่ผู้เยาว์ โดยบอกว่าถ้าจะใช้รถคันนี้ต้องซ่อมอีกประมาณ 3 พันบาท ท่านเห็นว่า

- (1) ผู้ใช้อำนาจปกครองรับไม่ได้
- (2) ผู้ใช้อำนาจปกครองต้องขออนุญาตศาลก่อนรับ เพราะเป็นการให้โดยเสน่หาซึ่งมีเงื่อนไข
- (3) ผู้ใช้อำนาจปกครองต้องขออนุญาตศาลก่อน ถ้าจะไม่รับ เพราะเป็นการให้โดยเสน่หาซึ่งไม่มีเงื่อนไข
- (4) ผู้ใช้อำนาจปกครองจะรับหรือไม่รับก็ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตศาล

ข้อ 74 นายเข้ม อายุ 19 ปี เอาเงิน 5 พันบาทของคนที่ผู้อื่นกู้ ซึ่งนายเข้มจะได้ดอกเบี้ยเดือนละ 500 บาท โดยนิคมารการของนายเข้มยินยอม ดังนี้

- (1) สัญญาให้กู้ยืม เป็น โฆษะ
- (2) สัญญาให้กู้ยืม เป็น โฆษะ
- (3) สัญญาให้กู้ยืมสมบูรณ์
- (4) สัญญาให้กู้ยืมจะสมบูรณ์เมื่อนายเข้มอายุ 20 ปี

ข้อ 75 ข้อใดที่ผู้ใช้อำนาจปกครองทำไม่ได้เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากศาล

- (1) กู้ยืมเงิน
- (2) รับมรดกที่ไม่มีค่าการระคิดพัน
- (3) ให้เช่าสังหาริมทรัพย์ 5 ปี
- (4) ให้เช่าซื้อสังหาริมทรัพย์

ข้อ 76 อะไรที่ไม่ใช่เหตุแห่งความสิ้นสุดของอำนาจปกครอง

- (1) ผู้ใช้อำนาจปกครองตาย
- (2) ศาลสั่งถอนอำนาจปกครอง
- (3) ผู้ใช้อำนาจปกครองลาออก
- (4) ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะ

ข้อ 77 นิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้องทำเอง เฉพาะตัว ได้แก่

- (1) ทำสัญญารับฝากเงิน
- (2) ทำสัญญารับร้อง เพลง
- (3) รับรองบุตร
- (4) ถูกทุกข้อ

- ข้อ 78 กรณีที่ผู้เยาว์ทำไต่โดยไม้อง ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง
- (1) ผู้อื่นปลุกหนีให้
 - (2) ปลุกหนีให้ผู้อื่น
 - (3) ชำระหนี้ให้ผู้อื่น
 - (4) ให้ทรัพย์สินผู้อื่น
- ข้อ 79 ผู้เยาว์ได้รับอนุญาตจากผู้แทนโดยชอบธรรมให้เปิดร้านรับคักเสื่อผ้า กิจกรรมใดที่ผู้เยาว์ทำไต่โดยล่ำทังไม้อง
- (1) ชื้อผ้า
 - (2) ชื้อคักแกวอีกแห่งหนึ่งสำหรับขายเสื่อผ้า
 - (3) ชื้อจักรเย็บผ้า
 - (4) ไม้องซื้อไคลูก
- ข้อ 80 มารดา นาย ข. ผู้เยาว์ทำสัญญาขายที่ดินที่ผู้เยาว์ได้รับโดยพินัยกรรมจาก นาย ก. บิดาตามสัญญาจะขายที่ดินซึ่งนาย ก. ทำไว้ก่อนตาย โดยมิได้รับอนุญาตจากศาล สัญญาซื้อขายมีผล
- (1) เป็นโมฆะ
 - (2) สมบูรณ์เพราะเป็นการจัดการตามสัญญาที่ นาย ก. ทำไว้
 - (3) สมบูรณ์เมื่อผู้เยาว์ยินยอม
 - (4) เป็นโมฆียะ
- ข้อ 81 นาย ก. ผู้เยาว์ ได้รับเงินจากบิดา 1,000 บาท สำหรับอุปการะการศึกษา และการลงทะเบียงเรียน ปรากฏว่ามีเงินเหลืออยู่ 400 บาท ท่านเห็นว่า นาย ก. มีอำนาจที่จะ
- (1) เอาไปซื้อนาฬิกาข้อมือ
 - (2) ซื้อวิทยุ
 - (3) ซื้ออะไรก็ได้ในวงเงิน 400 บาท
 - (4) ต้องคืนเงินให้บิดา
- ข้อ 82 ข้อใดถือได้ว่าเป็นบุคคลวิกลจริต
- (1) เป็นอัมพาตทั้งตัวแสดง เจตนาไม้อง
 - (2) เพ้อคลั่งก้ำพิชไจันแสดง เจตนาไม้อง
 - (3) เมาสู่ราอาลระวาคจนจำไกรไม้อง
 - (4) ทุกข้อ

- ข้อ 83 คนไร้ความสามารถทำพินัยกรรมมีผล
- (1) ไม่เสีย (2) ไม่เสีย
- (3) สมบูรณ์ (4) สมบูรณ์เมื่อนายวินิจฉัยแล้ว
- ข้อ 84 ผู้ทำนิติกรรมแทนคนไร้ความสามารถ คือ
- (1) ผู้แทนโดยชอบธรรม (2) ผู้พิทักษ์
- (3) ผู้อนุบาล (4) ผู้รักษาพยาบาล
- ข้อ 85 ผู้ใดไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งให้บุคคลเป็นคนไร้ความสามารถ
- (1) ปู่, ย่า (2) พ่อตา, แม่ยาย
- (3) ลูก, หลาน (4) ผู้พิทักษ์
- ข้อ 86 นายเกิดอายุ 21 ปี ยังไม่ได้ทำการสมรส นายเกิดถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ผู้อนุบาล คือ
- (1) บิดมารดา (2) บิดาหรือมารดาที่ใด
- (3) ต้องให้ศาลแต่งตั้ง (4) แพทย์ที่ดูแลรักษาประจำ
- ข้อ 87 นายขาว อายุ 18 ปี มีภริยาชื่อนางดำ อายุ 17 ปี ทั้งสองคนอยู่กับบิดามารดาของนายขาว ถ้าขาวถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ผู้จะเป็นผู้อนุบาลได้ตามกฎหมายคือ
- (1) บิดมารดานายขาว
- (2) บิดาหรือมารดาของนายขาวที่ใด
- (3) นางดำภริยานายขาว (4) ต้องให้ศาลแต่งตั้ง
- ข้อ 88 คนไร้ความสามารถทำนิติกรรมโดยได้รับความยินยอมจากผู้อนุบาลมีผล
- (1) ไม่เสีย (2) ไม่เสีย
- (3) สมบูรณ์
- (4) สมบูรณ์ถ้าพิสูจน์ได้ว่าทำในขณะจจริตปกติ

ข้อ 89 นาย ก. ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ เมื่อ 8 พฤษภาคม 2526 แพทย์ให้ทำการรักษาจนนาย ก. หายเป็นปกติ เมื่อเดือนตุลาคม 2526 ครั้นเดือนพฤศจิกายน 2526 นาย ก. ชี้อรรถนัยไว้ใจเอง 1 คืน และได้ทำการร้องขอให้ศาลถอนคำสั่งที่ให้เป็นคนไร้ความสามารถในเวลาต่อมาซึ่งศาลก็ได้อนุญาต ท่านเห็นว่าการชี้อรรถนัยมีผล

(1) ไม่ชะ	(2) ไม่ชะเพราะเป็นคนไร้ความสามารถ
(3) สมบูรณ์ถ้าผู้อนุญาตยินยอม	(4) สมบูรณ์เพราะเป็นปกติแล้ว

ข้อ 90 การเพิกถอนคำสั่งที่สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถมีผลตั้งแต่

(1) วันที่หายจากอาการวิกลจริต	(2) วันที่ร้องขอต่อศาล
(3) วันที่ศาลถอนคำสั่งเดิม	(4) วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ 91 คนวิกลจริตที่ยังไม่ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ทำนิติกรรมมีผล

(1) ไม่ชะ	(2) ไม่ชะถ้าทำในขณะวิกลจริต
(3) สมบูรณ์เมื่อถูกกรณีอีกฝ่ายไม่รู้ว่าผู้ทำเป็นคนวิกลจริต	
(4) ไม่ชะ	

ข้อ 92 คนวิกลจริตที่ยังไม่ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถทำพินัยกรรมมีผล

(1) ไม่ชะ
(2) เสียเปล่าถ้าทำในขณะวิกลจริต
(3) ไม่ชะถ้าทำในขณะวิกลจริต
(4) สมบูรณ์ถ้าผู้รับพินัยกรรมไม่ทราบว่าผู้ทำเป็นคนวิกลจริต

- ข้อ 93 กรณีใดที่ผู้ให้คำปรึกษาควรปฏิเสธเป็นกรณีแรก
- (1) ใช้คำปรึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต
 - (2) ใช้คำปรึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต
 - (3) ใช้คำปรึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต
 - (4) ใช้คำปรึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ข้อ 94 กรณีใดที่ผู้ให้คำปรึกษาควรปฏิเสธเป็นกรณีแรก
- (1) ให้คำปรึกษา
 - (2) สร้างกำแพงรอบบ้าน
 - (3) พ้องคลาด
 - (4) ซ่อมหลังคาโรงรถในบ้าน
- ข้อ 95 ท่านเห็นว่าผู้ใดที่ไม่มีสิทธิ์ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (1) บุคคล
 - (2) ผู้พิทักษ์
 - (3) พนักงานอัยการ
 - (4) ไม่มีข้อใดถูก
- ข้อ 96 ข้อใดต่อไปนี้ไม่เข้าข่ายการที่ไม่ถูกต้อง
- (1) ผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจหน้าที่กรณแทนผู้เยาว์
 - (2) บุคคลมีอำนาจหน้าที่กรณแทนคนไร้ความสามารถ
 - (3) ผู้พิทักษ์มีอำนาจหน้าที่กรณตามมาตรา 35 แทนคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (4) ทุกข้อกล่าวไว้ถูกต้องแล้ว
- ข้อ 97 คนเสมือนไร้ความสามารถถูกฟ้อง เมื่อคนเสมือนไร้ความสามารถจะต่อสู้คดี
- (1) ต้องให้ผู้พิทักษ์กระทำการแทน
 - (2) ต่อสู้คดีได้เอง เพราะเป็นการเฉพาะตัว
 - (3) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อน
 - (4) ต่อสู้คดีได้เอง เพราะไม่ใช่กรณีที่อยู่ในมาตรา 35

- ข้อ 98 การเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถไม่สิ้นสุดลงด้วยเหตุ
 (1) เป็นผู้ไม่อยู่ (2) เป็นผู้สาบสูญ
 (3) ทาย (4) ไม่มีข้อใดถูก
- ข้อ 99 ข้อใดไม่ใช่นิติบุคคล
 (1) กรมป่าไม้ (2) กรมที่ดิน
 (3) กรมพลศึกษาทหารบก (4) กรมไปรษณีย์โทรเลข
- ข้อ 100 ผู้แทนนิติบุคคลหมายถึง
 (1) อธิบดีกรม (2) ข้าราชการกรมที่ปฏิบัติหน้าที่
 (3) ลูกจ้างของกรมที่ทำการในหน้าที่ (4) ถูกทุกข้อ
- ข้อ 101 ข้อใดเป็นนิติบุคคล
 (1) สำนักสงฆ์ (2) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
 (3) บริษัทจำกัด (4) ข้อ 2 และ 3
- ข้อ 102 นิติบุคคลมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ เช่นบุคคลธรรมดา ทั้งนี้
 (1) นิติบุคคลรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเพื่อละเมิด
 (2) นิติบุคคลถูกกักขัง เมื่อกระทำความผิดอาญาได้
 (3) นิติบุคคลถูกจำคุก เมื่อกระทำความผิดอาญาได้
 (4) ข้อ 1 และ 2
- ข้อ 103 ข้อกำหนดใดที่เมื่อขาดกติกนบท่องไปแล้วจะก่อให้เกิดมูลนิธิต่าง
 (1) ส่วนงานของมูลนิธิ (2) ชื่อของมูลนิธิ
 (3) วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ (4) การตั้งแห่งถาวรณผู้จัดการ
 มูลนิธิ

- ข้อ 104 สำหรับมูลนิธิที่ยังไม่ได้รับอำนาจ คำกล่าวในข้อใดไม่ถูกต้อง
- (1) ไม่สามารถถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง
 - (2) ไม่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล
 - (3) ไม่สามารถเป็นเจ้าหนี้ลูกหนี้ได้ด้วยตนเอง
 - (4) กล่าวไว้ถูกต้องแล้วทุกข้อ
- ข้อ 105 ข้อใดไม่ใช่เหตุที่ทำให้มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้วสิ้นสุดลง
- (1) วัตถุประสงค์สำเร็จบริบูรณ์แล้ว
 - (2) มูลนิธิใช้เงินทุนหมด
 - (3) ผู้จัดการมูลนิธิตาย
 - (4) ครบกำหนดเวลาในการก่อตั้ง
- ข้อ 106 ลักษณะประการหนึ่งของมูลนิธิคือ
- (1) เป็นกองทรัพย์สินที่จัดสรรไว้
 - (2) กลุ่มบุคคล
 - (3) หมายคำกล่าวไว้เพื่อบำเพ็ญทาน
 - (4) ข้อ 1 และ 3
- ข้อ 107 กรณีตำแหน่งผู้จัดการนิติบุคคลว่างลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นิติบุคคลได้ ดังนั้นควรจะ
- (1) ควรแต่งตั้งผู้จัดการขึ้นใหม่ตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งภายใน 6 เดือน
 - (2) ร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้จัดการชั่วคราวขึ้น
 - (3) ให้ผู้แทนนิติบุคคลคนใดก็ได้เข้าทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้จัดการ เป็นการชั่วคราว
 - (4) ให้ทายาทของผู้จัดการนิติบุคคล เข้าดำรงตำแหน่งแทน

- ข้อ 108 คนขับรถของคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขับรถไปทวงมหาวิทยาลัย
 ความคั่งของตู้ถังดับเพลิง ในระหว่างทางได้ขับรถโดยประมาทเลินเล่อ
 ชนนางสาวลินคาทำให้นางสาวลินคาบาดเจ็บ ผู้ที่ควรรับผิดชอบค่าเสียหาย
 ในนางสาวลินคา คือ
- (1) ทวงมหาวิทยาลัย
 - (2) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - (3) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - (4) คนขับรถ
- ข้อ 109 นาย ก. บุกไปรษณีย์จากรถเก็บจดหมายในตู้ไปรษณีย์ นาย ก. ทำการฉกชิง
 และฉกชิงการฉกชิงจรรยาบรรณ ผู้ที่ควรรับผิดชอบในการค่าและทำรายการคือ
- (1) กรมไปรษณีย์
 - (2) กรมตำรวจ
 - (3) นาย ก. บุกไปรษณีย์
 - (4) กรมไปรษณีย์รับผิดชอบแต่ได้เบี้ยเอา
 จาก นาย ก. ได้
- ข้อ 110 นิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า กรรมการผู้จัดการ 3
 ใน 10 คน ลงมติให้ผลิตสินค้านั้นเอง เมื่อมีบุคคลฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะละเมิด
 สิทธิ ผู้ที่ควรรับผิดชอบ คือ
- (1) กรรมการผู้จัดการทั้ง 10 คน รับผิดชอบเป็นส่วนตัว
 - (2) นิติบุคคลต้องรับผิดชอบ
 - (3) นิติบุคคลรับผิดชอบแต่ได้เบี้ยเอาจากกรรมการผู้จัดการ 3 คนนั้นได้
 - (4) เฉพาะกรรมการผู้จัดการ 3 คน ที่ลงมติให้ผลิตสินค้าเองต้องรับผิดชอบเป็น
 ส่วนตัว
- ข้อ 111 ธนาคารกรุงธนมีสำนักงานใหญ่อยู่กรุงเทพ เป็คลาชาอยู่ที่ นครบุรี ผู้จัดการใหญ่
 ของธนาคารกรุงธนอยู่ที่สมุทรปราการ ถ้าจะฟ้องผู้จัดการใหญ่ในฐานะตัวแทน
 ของธนาคารกรุงธน ฟ้องได้ที่

(1) กรุงเทพมหานคร	(2) นนทบุรี
(3) สมุทรปราการ	(4) 1 หรือ 2 แล้วแต่ข้อเท็จจริง

ข้อ 112 บริษัท บีซี จำกัด มีสำนักงานใหญ่อยู่สิงคโปร์ เปิดสาขาของบริษัทอยู่ที่ฮ่องกง มีตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในประเทศไทย ท่านเห็นว่าที่ใดไม่ใช่ภูมิลำเนาของบริษัท บีซี จำกัด

(1) สิงคโปร์	(2) ฮ่องกง
(3) ประเทศไทย	(4) ทุกข้อเป็นภูมิลำเนาได้

ข้อ 113 นายทรงเป็นผู้จัดการซึ่งมีอำนาจลงนามของบริษัท พรพรหมจำกัด นายทรงจะจ่ายเงินบริษัทไปใช้ในกิจการส่วนตัว ดังนี้

(1) นายทรงพิจารณาและลงนามอนุมัติเองได้
(2) นายทรงต้องลาออกจากการจัดการก่อน
(3) ต้องทั้งผู้แทนผู้จัดการขึ้นเฉพาะการนี้
(4) นายทรงจะถูกรับผิดชอบที่ตัวเองเป็นผู้จัดการอยู่ไม่ได้

ข้อ 114 สิบเอกตัน ขณะขับรถไฟรางการของกองทัพบก ใต้ขับรถไฟโดยประมาณเดินเลื้อยเป็นเหตุให้นายเต็มได้รับบาดเจ็บสาหัส ท่านเห็นว่าผู้ใดต้องรับผิดชอบเป็นประการใด

(1) กองทัพบกผู้เกี่ยวข้องใช้ค่าเสียหายให้นายเต็ม
(2) กองทัพบกและสิบเอกตันต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้นายเต็มฝ่ายละครึ่ง
(3) กองทัพบกต้องใช้ค่าเสียหายให้นายเต็มส่วนมาโล่เบี่ยงเอากับสิบเอกตันในภายหลังได้
(4) สิบเอกตันผู้เกี่ยวข้องใช้ค่าเสียหายให้นายเต็ม

- ข้อ 115 ข้อใดไม่ใช่เหตุที่ทำให้บริษัทจำกัดต้องเลิกกัน
- (1) ผู้เป็นหุ้นส่วนล้มละลาย
 - (2) กิจการของบริษัทมีแต่ขาดทุนอย่างเกี่ยว
 - (3) สิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการก่อตั้งบริษัท
 - (4) ทุกข้อเป็นเหตุให้บริษัทจำกัดเลิกได้

คำทอนปรนัย

ขฉ 1 (3)
 ขฉ 2 (4)
 ขฉ 3 (3)
 ขฉ 4 (1)
 ขฉ 5 (3)
 ขฉ 6 (1)
 ขฉ 7 (3)
 ขฉ 8 (4)
 ขฉ 9 (2)
 ขฉ 10 (2)
 ขฉ 11 (2)
 ขฉ 12 (1)
 ขฉ 13 (1)
 ขฉ 14 (2)
 ขฉ 13 (4)
 ขฉ 16 (3)
 ขฉ 17 (3)
 ขฉ 18 (4)
 ขฉ 19 (1)
 ขฉ 20 (4)
 ขฉ 21 (1)
 ขฉ 22 (4)
 ขฉ 23 (1)

ขฉ 24 (1)
 ขฉ 25 (4)
 ขฉ 26 (1)
 ขฉ 27 (2)
 ขฉ 24 (2)
 ขฉ 29 (4)
 ขฉ 30 (2)
 ขฉ 31 (3)
 ขฉ 32 (2)
 ขฉ 33 (2)
 ขฉ 34 (2)
 ขฉ 35 (3)
 ขฉ 36 (2)
 ขฉ 37 (1)
 ขฉ 38 (4)
 ขฉ 39 (2)
 ขฉ 40 (1)
 ขฉ 41 (3)
 ขฉ 42 (1)
 ขฉ 43 (1)
 ขฉ 44 (3)
 ขฉ 45 (3)
 ขฉ 46 (1)

ขฉ 47 (2)
 ขฉ 48 (1)
 ขฉ 49 (2)
 ขฉ 50 (1)
 ขฉ 51 (2)
 ขฉ 52 (2)
 ขฉ 53 (3)
 ขฉ 54 (1)
 ขฉ 55 (4)
 ขฉ 56 (3)
 ขฉ 57 (3)
 ขฉ 58 (3)
 ขฉ 59 (3)
 ขฉ 60 (3)
 ขฉ 61 (1)
 ขฉ 62 (2)
 ขฉ 63 (3)
 ขฉ 64 (4)
 ขฉ 65 (1)
 ขฉ 66 (3)
 ขฉ 67 (3)
 ขฉ 68 (3)
 ขฉ 69 (1)

๗๗ 70 (3)
 ๗๗ 71 (3)
 ๗๗ 72 (1)
 ๗๗ 73 (3)
 ๗๗ 74 (1)
 ๗๗ 75 (4)
 ๗๗ 76 (3)
 ๗๗ 77 (3)
 ๗๗ 78 (1)
 ๗๗ 79 (2)
 ๗๗ 80 (2)
 ๗๗ 81 (4)
 ๗๗ 82 (1)
 ๗๗ 83 (2)
 ๗๗ 84 (3)
 ๗๗ 85 (2)
 ๗๗ 86 (1)
 ๗๗ 87 (3)
 ๗๗ 88 (2)
 ๗๗ 89 (2)
 ๗๗ go (3)
 ๗๗ 91 (3)
 ๗๗ 92 (2)
 ๗๗ 93 (4)
 ๗๗ 94 (4)

๗๗ 95 (4)
 ๗๗ 96 (3)
 ๗๗ 97 (3)
 ๗๗ 98 (1)
 ๗๗ 99 (3)
 ๗๗ 100(4)
 ๗๗ 101(3)
 ๗๗ 102(1)
 ๗๗ 103(3)
 ๗๗ 104(2)
 ๗๗ 105(3)
 ๗๗ 106(1)
 ๗๗ 107(2)
 ๗๗ 108(3)
 ๗๗ 109(3)
 ๗๗ 110(4)
 ๗๗ 111(4)
 ๗๗ 112(3)
 ๗๗ 113(3)
 ๗๗ 114(3)
 ๗๗ 115(1)

ข้อเสนอแนะทางประการในการศึกษาและ
ทดสอบสอบแบบอัตนัย

เนื่องจากการวัดผลการศึกษาในทางกฎหมายนั้นถือว่าการสอบแบบอัตนัย
เป็นวิธีที่ดีที่สุด และนอกจากวิชา LA103, LA104, LA105, LA106, LA121
และ LA122 แล้ว ในการสอบวิชากฎหมายตั้งแต่ปี 2 ขึ้นไปเป็นการสอบแบบอัตนัย
ทั้งสิ้น

* การศึกษากฎหมาย ที่จะไต่ผลก็และมีประโยชน์นั้น

1. ต้องมีความจำ คือจำตัวบทกฎหมายได้ นักศึกษาอาจใช้วิธีท่องจำ
ถ้อยคำในตัวบท หรือใช้ถ้อยคำอื่นที่สามารถแสดงไต่ความจากมาตราใด หรือจะแยกเป็น
หลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบสั้น ๆ เป็นข้อ ๆ เช่น มาตรา 15 มีบัญญัติว่า "สภาพบุคคลเริ่ม
แต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก..." นักศึกษาจะจำถ้อยคำทั้งหมดนี้ไว้ก็ได้ หรือจะ
แยกเป็นหลักเกณฑ์ว่า "สภาพบุคคลเริ่มเมื่อ

ก. คลอด และ

ข. อยู่รอดเป็นทารก " เช่นนี้ก็ได้ ซึ่งก็เท่ากับจำตัวบทกฎหมายได้
นั่นเอง และยังจำไต่ความด้วย อีกประการหนึ่ง เป็นการง่ายในการพิจารณาข้อเท็จจริง
เช่น ถ้าปรากฏว่ามีการคลอด แต่ไม่อยู่รอดเป็นทารกก็ดี หรือไม่มีการคลอด (เช่น
แท้งบุตร) ก็ดี ก็สามารถสรุปไต่ความไม่มีสภาพบุคคล

2. ต้องมีความเข้าใจในตัวบทหรือหลักเกณฑ์นั้น ๆ การมีความจำใน
ถ้อยคำหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในตัวบทได้เพียงประการเดียวย่อมไม่เกิดประโยชน์

* ศาสตราจารย์ ดร.หมุก แสงอุทัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน้า 287

นักศึกษาต้องมีความเข้าใจสามารถอธิบายความหมายของฉ้อยคำหรือหลักเกณฑ์ในคัมภีร์นั้นด้วย เช่น ต้องเข้าใจว่า การกลลอบ หมายถึงการที่ทหารก่อกวนของตลอดโดยไม่มีอวัยวะเหลือคณฺหุ จะตัดสายสะพายหรือไม่เป็นข้อสำคัญ ทั้งนี้เช่นกัน ฉะนั้นถ้า นักศึกษารู้ตัวว่ายังไม่สามารถอธิบายหลักเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นได้ แสดงว่านักศึกษายังไม่มีความเข้าใจเลย

3. ต้องใช้กฎหมายให้ถูกต้อง ประการหนึ่งก็คือ สามารถนำเอาความจำ ความเข้าใจในคัมภีร์หรือหลักเกณฑ์ในกฎหมายไปใช้ตอบปัญหาในการสอบไล่ที่ได้ออกมา เพื่อวัดผลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และการใช้กฎหมายของนักศึกษาได้

ในการตอบปัญหานั้น

(1) ต้องอ่านปัญหาให้เข้าใจก่อนว่า จุดประสงค์ของคำถามต้องการถามอะไร เรื่องอะไร

(2) ตอบให้ครบทุกคำถาม เช่น ถามว่า "... มีหลักเกณฑ์อย่างไรให้อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ " ทั้งนี้ คำตอบจะต้อง

- ก. แสดงหลักเกณฑ์ของกฎหมายในเรื่องนั้น
- ข. อธิบายหลักเกณฑ์นั้น ๆ และ
- ค. ยกตัวอย่างประกอบด้วย

(3) ในการตอบหรืออธิบายนั้น ต้องมีความชัดเจน สามารถให้ผู้ถามเข้าใจได้ง่าย อย่าได้คิดว่าผู้อ่านเป็นผู้รู้อยู่แล้วในเรื่องนั้น เพราะจะทำให้คำตอบของนักศึกษาไม่ชัดเจนได้ แต่ให้คิดว่าจะตอบอย่างไรจึงจะทำให้คนที่ไม่ได้เรียนกฎหมายสามารถรู้และเข้าใจได้แจ่มแจ้ง

(4) ต้องยกเหตุผลประกอบคำตอบ " เหตุผล " ก็คือกัณฑ์หรือหลักเกณฑ์ในกฎหมายนั่นเอง เพื่อแสดงว่าปัญหาในข้อเท็จจริงนั้น ๆ มีหลักเกณฑ์ในกฎหมายกำหนดไว้อย่างไร พึงเข้าใจไว้เสมอว่า การสรุปตอบปัญหาได้ถูกต้อง โดยไม่มีหลักกฎหมาย

มาเป็นเหตุผลประกอบค่านั้นไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

ลักษณะของคำถามอาจเป็นคำถามในทางทฤษฎีโดยไม่ให้อธิบายข้อกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ ก็ได้, ให้อธิบายข้อแตกต่างของตัวกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ก็ได้ หรือเป็นคำถามที่ให้นักศึกษาวินิจฉัยข้อเท็จจริงหรืออุทธรณ์ที่กำหนดให้ก็ได้ นักศึกษาต้องตอบให้ตรงตามลักษณะของคำถามนั้น ๆ

ในกรณีที่ปัญหาในทางทฤษฎีเมื่อนักศึกษามีความจำและเข้าใจในตัวบทหรือหลักเกณฑ์ในกฎหมายไว้แล้ว ก็สามารถตอบปัญหานั้นได้ไม่ยากนัก โดยทั่วไปคำตอบต้องแสดงถึงว่า

1. เป็นเรื่องอะไร
2. ในเรื่องนั้นมีหลักเกณฑ์อย่างไร พร้อมทั้งอธิบายหลักเกณฑ์นั้น ๆ
3. เมื่อมีคำถาม นักศึกษาต้อง

3.1 ยกตัวอย่างประกอบเมื่อคำถามต้องการ

3.2 แสดงข้อแตกต่างให้ปรากฏชัด เมื่อคำถามต้องการ เช่น ให้แสดงข้อแตกต่างในผลทางกฎหมายระหว่างผู้เยาว์กับคนไร้ความสามารถ นักศึกษาต้องยกหลักเกณฑ์ในผลทางกฎหมายของแต่ละเรื่องนั้น และแสดงข้อแตกต่างให้ปรากฏชัดเป็นต้น

ส่วนคำถามที่ให้นักศึกษาข้อเท็จจริงหรืออุทธรณ์ที่กำหนดให้นั้น นักศึกษาควรพิจารณาว่า

1. เป็นเรื่องอะไร เช่น เป็นเรื่องคนไร้ความสามารถหรือว่าเป็นเรื่องคนวิกลจริตที่ศาลยังไม่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ เป็นต้น
2. เมื่อรู้ว่าเป็นเรื่องอะไรแล้ว คิดให้ได้ว่าเรื่องนั้นมีหลักเกณฑ์ในกฎหมายกำหนดไว้อย่างไร
3. หลักเกณฑ์ในกฎหมายก็กล่าวมีความหมายอย่างไร หรือสามารถตีความได้อย่างไรบ้าง

4. วินิจฉัยข้อเท็จจริงให้เข้ากับหลักเกณฑ์ในกฎหมายนั้น ๆ ในชั้นนี้นักศึกษาต้องวินิจฉัยตามข้อเท็จจริงที่กำหนดมาเท่านั้น พึงเข้าใจว่าข้อเท็จจริงที่กำหนดมาสมบูรณ์พอที่จะตอบปัญหาได้โดยถูกต้อง อย่าได้คิดเพิ่มเติมข้อเท็จจริงที่นำมาเป็นอันขาด เพราะอาจทำให้คำตอบผิดไปได้

ตัวอย่าง 1 จงอธิบายถึงสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เยาว์ในลักษณะทั่วไป

คำตอบ สิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เยาว์ในลักษณะทั่วไป ได้แก่

ก. การควบคุมดูแล ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1567 และ มาตรา 1598/2 ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิ

1. กำหนดที่อยู่ของบุตร กล่าวคือ ผู้เยาว์ต้องมีภูมิลำเนาแห่งเดียว กับภูมิลำเนาของผู้แทนโดยชอบธรรม ดังบัญญัติในมาตรา 51

2. ทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน ไม่ใช่ทำโทษด้วยความโกรธแค้นหรือเกลียดชัง

3. ให้อำนาจบุตรทำการงานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานะบุตร คือต้อง ภู เทศ, วัย, ความสามารถของผู้เยาว์ และใช้ให้ทำงานพอสมควรแก่เหตุ

4. เรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งลักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข. การอุปการะเลี้ยงดู บิดามารดาต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรในระหว่างเป็นผู้เยาว์ หรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วแต่หาเลี้ยงตนเองไม่ได้เนื่องจากเป็นผู้ทุพพลภาพ

ค. การศึกษา การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรจะได้รับรู้แก่เยาว์วัย เพื่อจะได้มีความรู้ในการประกอบอาชีพ หาเลี้ยงตน เมื่อเติบโตใหญ่ได้ และเป็นผู้ประพฤติดี บิดามารดาจึงมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ผู้เยาว์ด้วยคงบัญญัติในมาตรา 1564 วรรค 1

ตัวอย่าง 2 นายเค เป็นอัมพาตมือเท้าตายในค่านชาตังตัว นางถึงภริยานายเค จึงยื่นคำร้องขอศาล ขอให้ศาลสั่งให้นายเค เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ถ้า ท่านเป็นศาลจะสั่งอย่างไร

ตอบ หลักเกณฑ์ที่ศาลจะสั่งให้บุคคลใดเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถนั้น ตามมาตรา 34 ระบุไว้ดังนี้

1. ต้องมีเหตุบกพร่อง เช่น ภายพิการ จิตพันเพี้ยน ไม่สมประกอบ หรือ ประพฤติสุรุยสุราย เสเพลเป็นอาชญา อย่างใดอย่างหนึ่ง และ
2. บุคคลนั้นไม่สามารถจะจัดการงานของตนเองได้ เพราะเหตุบกพร่อง นั้น และ
3. ศาลได้มีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

ตามอุทธรณ์ นายเค เป็นผู้ร่างกายพิการคือเป็นอัมพาตมือเท้าตาย แต่ ศาลจะสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถได้ ต้องปรากฏด้วยว่า นายเคไม่สามารถ จัดการงานของตนเองได้เพราะกายพิการเช่นนั้น ทั้งนี้เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏ ว่านายเคไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ก็กล่าวได้ว่า ถ้าข้าพเจ้าเป็นศาลจะไม่ สั่งให้นายเคเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

(แนวคิด เมื่อนักศึกษารวมหลักเกณฑ์ของกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นไม่ครบตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ย่อมตัดสินได้ดังตัวอย่าง)